

خروج شاه از ایران

۲۹ دی ۱۳۹۴ ساعت ۲۱:۴۳

خروج شاه از کشور در ۲۶ دی ۱۳۵۷ واقعه ای بسیار مهم در روند پیروزی انقلاب اسلامی بود. در پی این واقعه تظاهرات سراسری مردم، کشور را به شادی مبدل ساخت

خروج شاه از کشور در ۲۶ دی ۱۳۵۷ واقعه ای بسیار مهم در روند پیروزی انقلاب اسلامی بود. در پی این واقعه تظاهرات سراسری مردم، کشور را به شادی مبدل ساخت. این خروج با سایر موارد تفاوت داشت. شاه در ۳۷ سال سلطنت خود صدها بار از کشور خارج شده بود، ولی در تمام موارد بازگشتش مسلم بود. اما وی در این مورد تحت فشار ملتی که از او و خاندانش و حکومتش متنفر بود می رفت. نفرت از پهلوی و سلطنت در جامعه بسیار عمیق شده بود و فریاد «مرگ بر شاه» در همه جا شنیده می شد. شاه در این خروج امیدی به بازگشت نداشت ولی نمی توانست به این ناامیدی اعتراف کند. لذا خروجش را در آخرین لحظات «برای استراحت و معالجه و به علت خستگی ناشی از کار» عنوان کرد و بازگشتش را به بهبودی و مدت مداوم موکول ساخت. او به واقع نمی دانست چه می شود؟ کجا می رود؟ چه پیش خواهد آمد و چه سرنوشتی خواهد داشت؟ ولی ناخودآگاه آخرین تلاش را می کرد. شاه مانده بود تا دولت بختیار از مجلس رای اعتماد بگیرد و متکی به قانون اساسی بماند. او در این زمان می خواست خودش و یا سلطنت را در پناه قانون اساسی حفظ نماید. همان قانون اساسی که ۳۷ سال زیر پا گذاشته بود. اما مگر می شد؟ مگر انقلابی که موجودیت یک رژیم را نشانه گرفته قانون آن را به رسمیت می شناسد؟

شاه، ایران را در حالی با هواپیمای اختصاصی ترک می کرد که کسی گمان نداشت وی بتواند باز گردد. بسیاری رفتن او را مقدمه ای برای پایان عصر پهلوی و تولد نظام جمهوری اسلامی می دانستند، دیوار خیابانهای کشور را عبارت "جمهوری اسلامی ایران" در بر گرفته بود، خبرگزاریها پیش بینی می کردند اگر شاه حتی به فرض محال، باقی هم باشد مقامش تشریفاتی خواهد بود. شاه هنگام ترک تهران جعبه‌ای از خاک ایران را هم با خود برد تا علاقه‌مندی خود را نشان داده باشد؛ همان ژستی که پدرش نیز گرفته بود.

اندکی پس از اعلام رادیو مبنی بر خروج شاه از کشور تهران از شادی منفجر شد. میلیونها نفر به خیابانها ریختند و به پالاکوبی و سرور پرداختند. عکسهای امام خمینی را در جلو خودروهای فرمانداری نظامی قرار دارند. تیتراژ درشت "شاه رفت" روزنامه‌ها، بر روی دست مردم در همه جا دیده می شد. اتومبیلها چراغهای خود را روشن کردند و به بوق زدن بی سابقه پرداختند. زنان و مردان مسن از بالای ساختمانها عطر و گلاب می پاشیدند. شیرینی فروشی‌ها و قنادی‌ها در همان ساعات اولیه پس از اعلام خروج شاه، موجودی مغازه هایشان تماماً به فروش رسید. در این روز مجسمه‌های شاه مورد حمله مردم واقع شده به زیر کشیده شدند. بعضی حتی تصویر شاه را از روی اسکناسهای خود نیز پاره کردند. بین سربازان و مامورین نظامی شیرینی پخش می شد. در بعضی نقاط

سربازان به دور از چشم فرماندهان با تغییر لباس به مردم می پیوستند. ازدحام کنندگان در مقابل درهای زندان، آزادی بقیه زندانیان سیاسی را طلب می کردند. رفتار مردم در خیابانها به گونه ای بود که گویی انقلاب به پیروزی نهایی رسیده است. هیچکس کمترین اعتبار و ارزشی برای شاپور بختیار آخرین نخست وزیر معرفی شده از سوی شاه که اتفاقاً کارش را از روز خروج شاه آغاز می کرد قائل نبود. بخصوص آنکه مردم شنیده بودند که امام خمینی در همان روز در پیام خود به مناسبت خروج شاه تاکید کردند که به زودی دولت موقت را تعیین خواهند کرد و بختیار و وزیرانش را غیر قانونی خواندند. شانزده روز پس از رای اعتماد مجلس به بختیار و خروج شاه از کشور، امام پای به میهن اسلامی گذاشتند و ...

دو سند از خروج شاه از کشور و پیامدهای خیابانی آن

سند اول:

۲۶/۱۰/۱۳۵۷

برابر اعلام رادیو، ذات مبارک ملوکانه به اتفاق علیاحضرت شهبانوی ایران در ساعت ۱۳۰۸ روز جاری تهران را بمقصد جمهوری عربی مصر ترک فرمودند.

افسر مسئول دفتر

- سلامت و بقاء عمر شاهنشاه را از خداوند مسئلت مینماید - منبعد جعبه به وزیر دربار تحویل شود - و برای بار یکم وسیله افسر دفتر توجیه شوند. ۲۶/۱۰ [دست خط حسین فردوست]

۲۷/۱۰/۱۳۵۷

استدعا میشود برگ پیوست را ملاحظه فرمایند.

افسر مسئول دفتر

سند دوم:

گزارش وقایع و حوادث حوزه فرمانداری نظامی تهران و حومه

مدت: از ساعت ۱۷۰۰ روز ۲۶/۱۰/۱۳۵۷ الی ساعت ۰۸۰۰ روز ۲۷/۱۰/۱۳۵۷

۱- برابر گزارش فرماندار نظامی مناطق در تاریخ ۲۶/۱۰/۱۳۵۷ مجسمه‌های اعلیحضرت رضاشاه کبیر و شاهنشاه آریامهر در محللهای مشروحه زیر توسط مخالفین پائین آورده شده است.

الف: ساعت ۱۵۴۰ مجسمه واقع در میدان تهران پارس

ب: ساعت ۱۶۳۰ مجسمه میدان سپه

پ: ساعت ۱۶۰۰ مجسمه پارک شهر

ت: ساعت ۱۶۳۰ مجسمه واقع در خزانه فرحآباد

ج: ساعت ۱۶۳۰ مجسمه واقع در میدان راهآهن

چ: ساعت ۱۶۳۰ مجسمه واقع در شهر ری

ح : ساعت ۱۵۴۵ مجسمه واقع در میدان محسنی

د : ساعت ۱۹۲۰ مجسمه واقع در میدان ۲۴ اسفند ۱

۲- برابر اعلام ضد اطلاعات وابسته ساعت ۱۵۰۰ روز ۲۶/۱۰/۱۳۵۷ یک نفر سرباز از جیب شماره ۹۷۱۹ پیاده و در میدان چیذر شروع بدادن شعار نموده گفته است درود بر سربازان مجاهد مرگ بر کد ۶۶ و مردم وی را سر دست بلند کرده او را تشویق کرده‌اند. (جهت شناسائی خودرو مراتب به فرمانداری نظامی مناطق نه گانه ابلاغ شد)

منبع: موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۳۹۳/ایران-شاه-خروج>